

DEİK/ TÜRKİYE-LÜBNAN İŞ KONSEYİ HEYET ZİYARETİ

SONUÇ RAPORU

17.05.2024

DEİK/ Türkiye-Lübnan İş Konseyi, İş Konseyi Başkanı Abdülkadir Akkuş ve beraberinde oluşturulan heyet eşliğinde, 14-15 Mayıs 2024 tarihlerinde Lübnan Beyrut'a heyet ziyareti gerçekleştirmiştir. Ziyaret kapsamında ikili ticari ilişkiler, Beyrut Deniz Limanı gelişmeleri ve yatırım fırsatları ile ilgili görüşler değerlendirilmiştir.

Gerçekleştirilen ziyarette, başta T.C. Beyrut Büyükelçimiz Ali Barış Ulusoy olmak üzere T.C. Beyrut Ticaret Müşavirimiz Mikayil Kılıç, karşı kanat kuruluşu Lübnan Uluslararası Ticaret Odası-ICC Başkanı Wajih Bizri ve heyeti ve son olarak Beyrut Deniz Limanı ile gelişmeleri değerlendirmek üzere "CMA Beirut Terminal" ile toplantılar düzenlenmiştir.

DEİK-ICC Toplantısı ve Yeni Yatırım Alanları

Karşı kanat kuruluşu Lübnan Uluslararası Ticaret Odası-ICC Başkanı ve heyeti ile yapılan toplantıda farklı yatırım alanlarıyla ilgili farklı görüşler değerlendirilmiştir.

Başkan Bizri, Lübnan ekonomisi hakkında açıklamalarda bulunarak, gerçekleşen enflasyon nedeniyle ülkenin zor dönemden geçtiğini, iflas eden bankalar sebebiyle yatırım paralarının bankalarda kaldığını, bu nedenle devletin halka borçlu kaldığını söylemiştir. Bunun da yurtdışında yatırımla-

rın yapılmasında büyük bir engel olduğunu söylemiştir.

Bununla birlikte Bizri, Lübnan'da inşaat sektörü dışında yatırım yapılmasının gerektiği 2 farklı sektörün olduğunu, bunların "tarım-gıda" ve "tekstil-kozmetik" olduklarını dile getirmiştir. İnşaat sektörüne doyumun olması nedeniyle son iki sektörde yatırımların yapılmasının son derece önemli olduğunu zikretmiştir. Buna ilaveten, meyvelerin Lübnan'dan alınıp Türkiye'den meyve suyu olarak ihraç edilmesinin Türkiye için önemli olacağını vurgulamıştır. Bu sektörde yatırım yapmaya hazır firmalar için her zaman açık olduklarını söylemiştir.

Öte yandan, Lübnan Uluslararası Ticaret Odası-ICC Genel Sekreteri Abdel Wadoud Nsouli ise, Türkiye'nin bölgede önemli ülke olduğunu, Mersin Limanı'ndan Beyrut Limanı'na gelen gemilerin Beyrut için son derece önemli olduklarını söylemiştir. Sekreter Nsouli, 2020 yılında limanda gerçekleşen patlama nedeniyle bir dönem ticaretin durduğunu, ancak limanın yeniden yapılanmasıyla birlikte ticaretin kaldığı yerden devam ettiğini ve ileri dönemlerde ticaretin daha iyi bir şekilde devam edeceğini dile getirmiştir. Bununla birlikte Türkiye'de yaşanan pahalılık nedeniyle Lübnan'ın birçok malını artık Türkiye yerine Yunanistan'dan ithal etmeye başladığını,

ancak kozmetik sektöründe Türkiye'nin Lübnan ile olan ticaretinin devam etmesinin gerektiğine dikkat çekmiştir.

Sekreter Nsouli'nin dikkat çektiği bir diğer önemli başlık ise yurtdışında yaşayan Lübnanlılar ile ilgilidir. Nsouli, Lübnan'da yatırım yapmak yerine farklı ülkelerde yaşayan Lübnanlılar üzerinden yatırımların yapılmasının daha avantajlı olduğunu dile getirmiştir. Örneğin, Mısır ve Fildişi Sahili'nde çok sayıda Lübnanlı'nın yaşadığını, Lübnan'da yatırım yapmak yerine gurbetçi Lübnanlılar ile yatırımların yapılmasının daha uygun olduğunu, bunun yeni bir tercih olarak ortaya çıktığını beyan etmiştir.

Beyrut Deniz Limanı Patlaması ve Yansımaları

1863 yılında Osmanlı devletinin desteğiyle kurulan limanın stratejik önemi Beyrut'un 1980'li yıllarda zenginlik kazanmasıyla birlikte yükselmiştir. Liman, Avrupa'dan ve Beyrut öncesi Mersin Limanı'ndan gelen gemilere ev sahipliği yaparak, gemilerin Süveyş Kanalı üzerinden yoluna devam etmelerine yol açmaktadır. Bununla birlikte liman, uzun yıllar boyunca Lübnan'ın en önemli gelir ve depo kaynağı olmuştur. Liman üzerinden ülkeye başta gıda olmak üzere

büyük oranda petrol, tahıl ürünleri ve demir-çelik ithal edilmektedir.

Bilindiği üzere 4 Ağustos 2020 tarihinde Beyrut Deniz Limanı'nda bölgenin gemicilik seyrini değiştirecek büyük patlama olmuştur. Lübnan Genel Güvenlik Genel Müdürlüğü tarafından paylaşılan resmî raporlara göre patlamanın nedeni, liman içerisinde bulunduran 2.750 tonluk amonyum nitrat ile ilgilidir. Yangın eşliğinde oluşan kimyevi etkileşim sonucunda limanda patlama gerçekleşmiş, limana gelen binlerce geminin rotası değişmiştir. Patlamanın ekonomik kriz ve Covid-19 salgını döneminde gerçekleşmesi de Lübnan'ın ticari faaliyetlerini neredeyse sıfırlama noktasına getirmiştir.

Patlama öncesinde yılda 1 milyondan fazla konteyner ithal eden liman, patlama sonrasında 2022 yılında 500 bin, 2023 yılında ise 800 bin konteyneri ithal etmeyi başarmıştır. Beyrut Limanı Genel Müdürü Omar Itani'ye göre bu rakam, farklı ülkelerden gelecek yardımlar sayesinde 2024 yılında 1 milyonun üstüne yeniden ulaşacaktır. Itani'ye göre Osmanlı'dan kalan bu liman, bölgenin göz bebeğidir. Patlama sonrasında

oluşan hasarı ortadan kaldırmak için farklı uluslararası şirketlerden teklifler almışlardır. Ancak avansların verilememesi nedeniyle bir sonraki aşamaya geçememişlerdir.

Diğer yandan, Beyrut Limanı Genel Müdür Yardımcısı ve Güvenlik Danışmanı Kamel Sabbagh ise, liman içerisindeki çalışmaların titiz bir şekilde takip edilebilmesi için 350'den fazla kamera sisteminin kurulduğunu, elektrik tüketimini azaltmak amacıyla güneş panellerini yakın zamanda kuracaklarını beyan etmiştir. Bunun yanı sıra limanın turistlere ve turist gemilerine ev sahipliği yapabilmesi için, liman içerisinde turist girişlerine özel güvenli bir bölgenin kurulacağını ifade etmiştir. Limanın yeniden yapılanması için Türk özel firmalardan

gelecek her türlü teklife hazır olduklarını vurgulamıştır.

CMA Beirut Terminal Toplantısı

CMA Beirut Terminal, terminale giriş yapan konteynerleri takip etme ve düzenleme yapmak için kurumlar ile anlaşma sağlayan özel yapıya sahip bir şirkettir. 1 kilometre uzunluğunda olan rıhtım içerisinde 16 vincin olduğu, içerisindeki mal hariç her konteyner ile ilgili her ince detayın sistematik bir şekilde bilgisayara aktarıldığı söylenmiştir. Bununla birlikte şeffaf çalışmak için giriş-çıkış yapan her konteynerin ince detaylarıyla canlı olarak web sitesi üzerinden verildiği aktarılmıştır. Konu üzerinden açıklamalarda bulunan uzmanlar, bu çalışmalarını geliştirmek için Türk firmalarından ge-

lecek yatırım fırsatları için hazır olduklarını ifade etmişlerdir.

Sonuç

14-15 Mayıs 2024 tarihlerinde Beyrut'ta gerçekleştirilen toplantılar sonucunda Lübnan'ın, "tarım-gıda" ve "tekstil-kozmetik" sektörlerinde yatırıma ihtiyaç duyduğu anlaşılmıştır. Bu da her iki sektörde de güçlü/zengin olan Türkiye'nin, bu sektörler üzerinden Lübnan'a önemli

yatırımlar yapabileceğini göstermektedir. Bununla birlikte patlama sonrasında oluşan hasarı ortadan kaldırmak için Lübnan'ın özellikle liman onarımı konusunda firmalara ihtiyaç duyduğu görülmüştür. Liman onarımı sektörü üzerinden Lübnan'a yapılacak her türlü yatırım, her iki ülke için kazan-kazan ilişkisi doğuracaktır.

DIŐ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office
No: 4 B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

[@deikletisim](#) | [/deikint](#) | www.deik.org.tr